

NEGERI SABAH

[KEW. 400-9/20-21/1 (1)]

Semua Setiausaha Tetap Kementerian Negeri

Semua Ketua Jabatan Negeri

Semua Badan Berkanun Negeri

PEKELILING ANGGARAN PEMBANGUNAN NEGERI SABAH BAGI TAHUN 2020

1. PENDAHULUAN

- 1.1 Pekeliling ini adalah bertujuan untuk memberi garis panduan kepada semua Setiausaha Tetap Kementerian, Ketua-Ketua Jabatan dan Badan Berkanun Negeri mengenai penyediaan Anggaran Pembangunan Negeri Sabah bagi Tahun 2020.
- 1.2 Tahun 2020 merupakan tahun kelima Rancangan Malaysia Ke Sebelas (RMK11 : 2016 – 2020) iaitu fasa akhir pelan halatuju pembangunan ke arah mencapai status negara maju dan berpendapatan tinggi menjelang tahun 2020. Dalam menyusun rancangan belanjawan bagi tahun 2020, Pegawai Pengawal hendaklah mengambilkira matlamat-matlamat dasar pembangunan Negeri Sabah seperti yang terkandung dalam dokumen-dokumen seperti berikut:
 - (i) Garis Panduan Penyediaan Kajian Separuh Penggal Rancangan Malaysia Kesebelas (KSP-RMK11), 2016 - 2020 bagi Program dan Projek Pembangunan Biayaan Kerajaan Negeri.
 - (ii) Garis Panduan Penyediaan Rancangan Malaysia Kesebelas, 2016 – 2020 Program Pembangunan Biayaan Kerajaan Negeri Sabah rujukan UPEN 600-2/1(RMK11) Vol. 2.

- (iii) Dokumen Halatuju Strategik dan Sembilan Bidang Keberhasilan Utama (KRA), “Outcome” dan strategi di peringkat Negeri yang diluluskan oleh Jawatankuasa Perancang Pembangunan Negeri dan Kabinet Negeri.
- (iv) Garis Panduan Penyediaan Rancangan Malaysia Kesebelas, 2016-2020: Prospek Ekonomi, Teras Strategik dan Penyediaan Projek Pembangunan, rujukan UPE(S)12-11/14/5 <http://www.epu.gov.my>.
- (v) Pekeliling Kementerian Kewangan Bil. 1/2019 Cadangan dan Pemeriksaan Anggaran Perbekalan Negeri Sabah 2020 - 2021, rujukan KEW. 400-8/2020-2021/1 bertarikh 9 Mac 2019.

2. STRATEGI PERBELANJAAN PEMBANGUNAN 2020

2.1 Selaras dengan objektif dan strategi di bawah RMK11, teras Strategi Perbelanjaan Pembangunan 2020 juga adalah kekal seperti tahun-tahun lalu iaitu, menumpu kepada pencapaian agenda pembangunan Kerajaan Negeri yang di antara lainnya mengandungi objektif-objektif berikut:-

- i. Menangani ketidakseimbangan tahap sosio-ekonomi ke arah memperkukuhkan pembangunan inklusif;
- ii. Meningkatkan kualiti hidup dan kesejahteraan rakyat;
- iii. Mempertingkatkan daya tahan dan daya saing ekonomi negeri melalui pengagihan sumber-sumber negeri secara optimum kepada sektor-sektor pertumbuhan seperti pembuatan, pertanian dan pelancongan;
- iv. Memantapkan pembangunan modal insan melalui peningkatan produktiviti, pengetahuan dan inovasi;
- v. Menekankan pembangunan secara lestari; dan
- vi. Mempertingkatkan pencapaian prestasi pelaksanaan program-program pembangunan.

3. PENYEDIAAN CADANGAN ANGGARAN PEMBANGUNAN TAHUN 2020

- 3.1 Semua Setiausaha Tetap selaku Pegawai Pengawal hendaklah memastikan cadangan Anggaran Pembangunan disediakan **mengikut garis panduan yang terdapat di dalam Pekeliling ini, khususnya Garis Panduan KSP-RMK11.**
- 3.2 Selain itu, semua Setiausaha Tetap adalah diminta supaya **berunding** dengan **Yang Berhormat Menteri masing-masing** dalam penyediaan Anggaran Pembangunan bagi tahun 2020.
- 3.3 Dalam memohon peruntukan pembangunan bagi tahun 2020 Pegawai Pengawal hendaklah **memastikan setiap projek pembangunan yang akan dilaksanakan adalah projek-projek yang telah diluluskan di bawah RMK11 dan KSP-RMK11 serta mestilah selaras dengan senarai dalam SPINS+.** Dalam pada itu, pemilihan projek-projek pembangunan yang akan dilaksanakan hendaklah berasaskan kepada kriteria-kriteria seperti di **Lampiran A**.
- 3.4 Pegawai Pengawal hendaklah memastikan bahawa **projek-projek yang dikemukakan tidak bertindih** dengan projek-projek yang dilaksanakan oleh agensi lain dari segi objektif, kumpulan sasar atau fungsi. Sehubungan itu **mesyuarat koordinasi perlu dilakukan** bagi projek-projek yang mungkin ada hubungkait dengan agensi pelaksana atau kementerian lain.
- 3.5 **Pegawai Pengawal hendaklah mengkaji, menganalisa, membuat cadangan serta menyelaraskan semua laporan anggaran pembangunan di bawah jabatan dan agensi masing-masing sebelum mengemukakan kepada Kementerian Kewangan Negeri dan Unit Perancang Ekonomi Negeri.**

4. PELAKSANAAN PROJEK/PROGRAM PEMBANGUNAN

- 4.1 Dalam pelaksanaan program atau projek yang melibatkan pengambilan tanah, pembinaan jalanraya, pembinaan kemudahan awam dan perkhidmatan konsultan bagi penyediaan rekabentuk, Kementerian/Jabatan hendaklah **merujuk kepada jabatan-jabatan teknikal yang berkenaan** seperti Jabatan Tanah dan Ukur, Jabatan Air, Jabatan Pengairan dan Saliran dan Jabatan Kerja Raya.
- 4.2 Kementerian/Jabatan dikehendaki **merujuk projek masing-masing kepada Jabatan Teknikal** yang berkenaan (Jabatan Kerja Raya/Jabatan Pengairan dan Saliran) terlebih

dahulu **sebelum melantik Perunding**. Jika Jabatan Teknikal mengesahkan tidak berkemampuan melaksanakan projek berkenaan, maka Kementerian/Jabatan boleh melantik Perunding mengikut peraturan yang berkuatkuasa. Jabatan Teknikal hendaklah memberi pengesahan kepada jabatan pelaksana dalam tempoh 7 hari mengenai perkara ini.

- 4.3 Kementerian/Jabatan juga adalah diingatkan untuk **membentuk Jawatankuasa Pemandu Projek** sepertimana yang dikehendaki dalam **Surat Pekeliling rujukan: JPN.1800/1/2 bertarikh 3 Mac 1994** yang telahpun diedarkan kepada semua Kementerian/Jabatan. Jawatankuasa ini hendaklah mengawasi dan memberikan nasihat profesional dalam memastikan pelaksanaan sesuatu program dan projek berjalan lancar, teratur dan berprestasi tinggi.
- 4.4 Maklumat berkenaan tujuan, syarat-syarat rujukan dan keanggotaan Jawatankuasa Pemandu tersebut adalah seperti di **Lampiran B**.

5. PROSES PENGISIAN ANGGARAN NEGERI SABAH 2020 (TEMPLATE MICROSOFT EXCEL)

- 5.1 Format Buku Belanjawan Pembangunan Tahun 2020 telahpun disediakan dan diedarkan bersama Pekeliling ini kepada setiap Kementerian/Jabatan. Sepertimana yang diamalkan pada tahun-tahun yang lalu, **penyediaan cadangan Belanjawan Pembangunan Tahun 2020 akan merangkumi proses pengisian format tersebut dan borang-borang lain berkenaan yang menggunakan Microsoft EXCEL Versi 2003 sahaja. Manual Penggunaan “Manual Process” disertakan bersama untuk rujukan.**
- 5.2 Semua Cadangan Anggaran Pembangunan 2020 hendaklah dibuat dengan melengkapkan maklumat/data dalam format Microsoft EXCEL Versi 2003 secara “off-line”. Dalam format Microsoft EXCEL ini, semua kementerian/jabatan/agensi dikehendaki mengemaskini kolom 7 (Anggaran Disemak 2019) dan mengisi kolom 11 (Kumpulan Wang Negeri), yang merupakan Jumlah Peruntukan yang dipohon. Maklumat dan kolom 8 (Anggaran / Siling [RMK11] 2016-2020) akan disemak / dilengkapi / dikemaskini oleh **Unit Perancang Ekonomi Negeri** sesuai dengan jumlah yang diluluskan oleh Kerajaan Negeri, lihat **Lampiran C**.

- 5.3 Justifikasi serta keterangan yang terperinci bagi menyokong permohonan-permohonan yang dikemukakan adalah diperlukan, dimana ianya perlu meliputi:
- i. Matlamat/Strategi projek;
(menerangkan apa yang hendak dicapai).
 - ii. Kos perbelanjaan yang terperinci atau “*cost details*” yang merangkumi rekabentuk, tanah, perkhidmatan Perunding, penyelenggaraan, sumbangan modal elektrik serta air, infrastruktur sokongan dan sebagainya ;
 - iii. Keperluan tenaga manusia atau ‘*manpower requirement*’;
 - iv. Isu-isu atau masalah yang akan dihadapi semasa pelaksanaan dan cara atau syor mengatasinya;
 - v. Pencapaian kewangan yang terkini, rujuk format seperti di **Lampiran D**; dan
 - vi. Kesimpulan: pengharapan dan pencapaian matlamat RMK11 terkini.

Justifikasi serta keterangan lanjut ini akan dipautkan (*hyperlink*) kepada projek-projek berkenaan di dalam pengisian tersebut. Bagi maksud tersebut semua dokumen hendaklah ditukarkan ke format PDF.

5.4 **Projek PFI:**

Semua projek PFI hendaklah dimaklumkan kepada Kementerian Kewangan untuk tujuan penyelarasan.

6. **PENGISIAN DAN PENGHANTARAN ANGGARAN**

- 6.1 Pengisian Anggaran Belanjawan Pembangunan hendaklah **mengikut borang dan format yang disediakan** dan disiapkan mengikut jadual yang ditetapkan.
- 6.2 Semua Pegawai Pengawal hendaklah **menyiapkan pengisian dan menyampaikan** segera dokumen **Anggaran Pembangunan Negeri Sabah Bagi Tahun 2020 tidak lewat daripada 01 Jun 2019.**

- 6.2 Semua Pegawai Pengawal hendaklah menyiapkan pengisian dan menyampaikan segera dokumen Anggaran Pembangunan Negeri Sabah Bagi Tahun 2020 tidak lewat daripada 01 Jun 2019.

7. PERINGATAN

- 7.1 Semasa menyediakan Anggaran Pembangunan semua Pegawai Pengawal adalah dinasihatkan agar memastikan angka-angka disemak dengan teliti dan realistik. Di samping itu keupayaan dan kapasiti pelaksanaan juga hendaklah diambilkira untuk memastikan perbelanjaan bagi tahun itu dapat dilakukan.

Sekian.

**“BERKHIDMAT UNTUK NEGARA DENGAN BERSIH, CEKAP DAN AMANAH”
“JIMAT DAN PRODUKTIF”**

(DATUK BAHARI HAJI HASSAN)
Setiausaha Tetap

Tarikh: 07 MAR 2019

Salinan Kepada:

YB. Datuk Seri Setiausaha Kerajaan Negeri,
Pejabat Setiausaha Kerajaan Negeri,
Aras 28, Blok A,
Pusat Pentadbiran Negeri Sabah,
Jalan UMS, Teluk Likas,
88400 Kota Kinabalu.

Pengarah,
Unit Perancang Ekonomi Negeri,
Aras 19 & 20, Blok A,
Pusat Pentadbiran Negeri Sabah,
Jalan UMS, Teluk Likas,
88400 Kota Kinabalu.

**KRITERIA-KRITERIA PEMILIHAN PROJEK
ANGGARAN PEMBANGUNAN NEGERI
TAHUN 2020**

Memberi keutamaan kepada:

- i. Program/projek sambungan, khususnya yang sedang dalam pelaksanaan dan terikat secara kontrak;
- ii. Program/projek tambahan yang kritikal kepentingannya atau diperlukan untuk melengkapkan atau menyokong program/projek sedia ada. Walau bagaimanapun, projek-projek baharu tersebut hendaklah merupakan projek-projek yang memenuhi kriteria berikut:
 - a. Telah melalui peringkat perancangan dan penyediaan awal iaitu spesifikasi teknikal dan kos terperinci sudah disediakan;
 - b. Kajian kemungkinan (jika berkaitan) sudah dibuat;
 - c. Daya maju sudah ditentukan; dan
 - d. Tapak sudah tersedia iaitu segala urusan pengambilan tanah telah diselesaikan sekiranya berkaitan.
- iii. Projek yang mendapat kelulusan khas Kerajaan;
- iv. Program/projek produktif yang menyumbang kepada pengukuhan kedudukan ekonomi negeri dan peningkatan pendapatan Kerajaan Negeri;
- v. Program/projek infrastruktur dan kemudahan awam yang pada masa sama melengkapkan pembangunan sektor-sektor pertumbuhan dan produktif;
- vi. Program/projek yang bertujuan melahirkan sumber manusia yang berpengetahuan, mahir dan terlatih;

- vii. Program/projek pembasmian kemiskinan dan pembangunan luar bandar;
- viii. Program/projek yang menyumbang ke arah mentransformasikan ekonomi negeri kepada sebuah ekonomi berasaskan pengetahuan seperti penyelidikan dan pembangunan (R&D), pemindahan dan penggunaan teknologi baru dan moden, automasi serta proses kerja yang inovatif;
- ix. Program/projek alam sekitar yang menyumbang kepada pembangunan berkekalan.
- x. Program/projek yang menyokong pelaksanaan agenda pembangunan spesifik Kerajaan semasa iaitu:
 - Penjimatan kepada kewangan Kerajaan khususnya skop kerja-kerja yang berpatutan;
 - Pencegahan penghapusan pembalakan haram;
 - Pembasmian kegiatan mengebom ikan;
 - Usaha menangani masalah pendatang tanpa izin.
- xi. Program/projek yang banyak menggunakan produk keluaran tempatan;
- xii. Program/projek dimana langkah-langkah tertentu telah diambil untuk mengawal dan mengurangkan kosnya;
- xiii. Program/projek yang boleh dilaksanakan secara berperingkat-peringkat bergantung kepada kemampuan kewangan Kerajaan; dan
- xiv. Program/projek yang boleh dikongsi bersama oleh jabatan/agensi berhampiran atau dalam satu kawasan seperti kemudahan dan bangunan.

JAWATANKUASA PEMANDU PROJEK

1. Tujuan

Tujuan asas penubuhan Jawatankuasa Pemandu Projek ialah untuk membantu jabatan pelaksana menyelaras dan mengesan pelaksanaan sesuatu projek. Selain daripada memastikan projek berjalan lancar seperti yang dijadualkan, Jawatankuasa Pemandu juga dapat memainkan peranan dalam pengawalan kos dan belanjawan yang disediakan.

2. Pengkelasan Projek-Projek Yang Dipantau

Projek-projek pembangunan yang dibiayai terus oleh Kerajaan harus dikawal dan dipandu. Projek-projek yang **memerlukan pembentukkan sebuah Jawatankuasa Pemandu** adalah terbahagi kepada dua kategori, iaitu:

- (a) **Projek-projek Infrastruktur/Prasarana** yang **melibatkan kos lebih daripada RM5,000,000.00 (Ringgit Malaysia Lima Juta)**. Sebagai contoh: Projek-projek jalan raya, saluran najis, saluran bandar, bangunan kerajaan dan bekalan air yang ditenderkan.
- (b) **Projek-Projek Sosial** yang **melibatkan kos lebih daripada RM3,000,000.00 (Ringgit Malaysia Tiga Juta)**. Sebagai contoh: Projek-projek kompleks sukan, pusat kebudayaan, perpustakaan, rumah orang tua dan dewan serbaguna.

3. Syarat-syarat Rujukan Jawatankuasa Pemandu

- (a) Mengesan perkembangan dan perjalanan projek yang dilaksanakan;
- (b) Mendengar dan mengenalpasti isu-isu dan masalah-masalah di sepanjang tempoh pelaksanaan projek;
- (c) Membantu menyelaras dan menyelesaikan isu-isu dan masalah-masalah yang dikenalpasti;
- (d) Memastikan peruntukan kewangan yang diluluskan bagi sesuatu projek digunakan secara berkesan dan teratur mengikut tatacara yang sedia ada;

- (e) Membantu dalam mengawal kenaikan kos projek;
- (f) Mengkaji dan mempertimbangkan permohonan bagi mengubahsuai keperluan pelaksanaan projek (*variation order*) yang diperakukan melalui jabatan pelaksana;
- (g) Mengkaji dan mempertimbangkan hal-hal lain yang bersangkutan dengan pelaksanaan projek.

4. **Keanggotaan Jawatankuasa Pemandu**

Jawatankuasa Pemandu mestilah dipengerusikan oleh Setiausaha Tetap Kementerian atau Jabatan yang bertanggungjawab mengendalikan projek berkenaan. Anggota-anggota boleh dilantik daripada Kementerian/Jabatan lain yang mempunyai kepentingan, termasuk wakil-wakil dari Kementerian Kewangan dan Unit Perancang Ekonomi Negeri. Jika sesuatu projek dilaksanakan dengan menggunakan perkhidmatan juruperunding, wakil juruperunding tersebut juga harus dilantik sebagai ahli dalam Jawatankuasa Pemandu.

Berikut diberikan dua kemungkinan contoh keahlian Jawatankuasa Pemandu bagi dua buah projek.

Contoh I

Jawatankuasa Pemandu Bagi Projek Jalan Raya Ranau – Tambunan

1.	Kementerian Pembangunan Infrastruktur	-	Pengerusi
2.	Jabatan Kerja Raya	-	Ahli/Sekretariat
3.	Kementerian Kewangan	-	'Co-opted'
4.	Unit Perancang Ekonomi Negeri	-	Ahli
5.	Jabatan Tanah dan Ukur	-	Ahli
6.	Pejabat Daerah Ranau	-	Ahli
7.	Pejabat Daerah Tambunan	-	Ahli
8.	Wakil Juruperunding	-	Ahli

Contoh II

Jawatankuasa Pemandu bagi Projek Kompleks Sukan Sandakan

1.	Kementerian Belia dan Sukan	-	Pengerusi
2.	Lembaga Sukan	-	Ahli/Sekretariat
3.	Kementerian Kewangan	-	'Co-opted'
4.	Unit Perancang Ekonomi Negeri	-	Ahli
5.	Jabatan Tanah dan Ukur	-	Ahli
6.	Majlis Perbandaran Sandakan	-	Ahli
7.	Jabatan Air	-	Ahli
8.	Wakil Juruperunding	-	Ahli
9.	Jabatan Kerja Raya	-	Ahli

5. Kekerapan Mesyuarat Jawatankuasa Pemandu

Untuk keberkesanan, setiap Jawatankuasa Pemandu yang ditubuhkan harus bermesyuarat **sekurang-kurangnya sekali dalam sebulan dan tidak kurang dari sekali dalam dua bulan.**

6. Tempat Bermesyuarat Jawatankuasa Pemandu

Tempat bermesyuarat bagi Jawatankuasa Pemandu akan ditentukan melalui budibicara Pengerusi.

7. Lawatan Ke Projek

Dari masa ke masa, ahli-ahli Jawatankuasa Pemandu perlu membuat lawatan ke projek yang dipandu untuk mendapatkan gambaran yang muktakhir tentang perkembangan projek. Kekerapan membuat lawatan ke projek akan ditentukan oleh keadaan dan keperluan dan akan dipersetujui bersama oleh ahli-ahli.

Semasa membuat lawatan ke projek, wakil juruperunding dan wakil kontraktor mestilah hadir untuk memberi taklimat dan penjelasan kepada ahli-ahli Jawatankuasa Pemandu jika diperlukan.

8. Pembubaran Jawatankuasa Pemandu

Jawatankuasa Pemandu boleh dibubarkan setelah projek yang dipandu mencapai tahap penyiapan. Walau bagaimanapun, daripada pengalaman, khidmat dan nasihat ahli-ahli Jawatankuasa Pemandu selalunya masih diperlukan untuk menangani dan menyelesaikan perkara-perkara yang tergantung, biarpun projek berkenaan telah disiapkan. Dalam hal ini, terpulanglah kepada jabatan pelaksana untuk menentukan tarikh pembubaran Jawatankuasa tersebut.

9. Jawatankuasa Teknikal

Selain daripada Jawatankuasa Pemandu, jabatan pelaksana juga mungkin mengambil inisiatif menubuhkan Jawatankuasa Teknikal bagi projek-projek tertentu yang bertujuan untuk mengkaji, membincang dan menyelesaikan masalah-masalah yang bersifat teknikal. Jawatankuasa Teknikal, biasanya dipengerusikan oleh Jabatan Pelaksana atau jabatan yang mengendalikan projek bagi pihak jabatan lain seperti Jabatan Kerja Raya. **Ahli-ahli Jawatankuasa Teknikal terdiri daripada mereka yang terlibat secara langsung dalam pelaksanaan projek.** Jawatankuasa Teknikal lebih kerap mengadakan mesyuaratnya dan **segala keputusan perbincangan akan dilaporkan kepada Jawatankuasa Pemandu.**

LAMPIRAN D

**NEGERI SABAH:
RANCANGAN MALAYSIA KE SEPULUH, (2011-2015),
RANCANGAN MALAYSIA KESEBELAS, (2016 - 2020)
PRESTASI KEWANGAN MENGIKUT KEMENTERIAN/JABATAN/AGENSI/BADAN BERKANUN
(PROGRAM/PROJEK PEMBIAYAAN KERAJAAN NEGERI)**

Nama Kementerian Negeri:

Bil	Nama Jabatan/Agensi/Badan Berkanun Negeri	Siling/ RMK11 (RM)	Tahun 2011 - 2015		Tahun 2016		Tahun 2017		Tahun 2018		Tahun 2019		Tahun 2020	
			Peruntukan Diluluskan (RM)	Perbelanjaan Sebenar (RM)	Peruntukan Diluluskan (RM)	Perbelanjaan Sebenar (RM)	Peruntukan Diluluskan (RM)	Perbelanjaan Sebenar (RM)	Peruntukan Diluluskan (RM)	Perbelanjaan Sebenar (RM)	Peruntukan Diluluskan (RM)	Perbelanjaan Sebenar (RM)	Peruntukan Diluluskan (RM)	Perbelanjaan Sebenar (RM)
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	(12)	(13)	(14)	Ulasan (Penerangan lanjut dikehendaki mengikut format seperti yang dinyatakan dalam perenggan 5.3 Surat Pekeliling Anggaran Pembangunan Negeri Sabah bagi Tahun 2020)
	Kod Projek/Tajuk													
	Jumlah:													

Nota: Kolum 2 merujuk kepada Kod Projek/Tajuk seperti dalam Buku Belanjawan Tahunan dan Perincian projek-projek dimana perlu, dan Kolum 3 merujuk kepada Jumlah Peruntukan Siling RMK11 yang diluluskan bagi setiap Pecahan Kepala Pembangunan dan projek dibawah pecahan tersebut.